

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

DRUGI ODJEL

ODLUKA

Zahtjev br. 79821/12
Ana MARUŠIĆ
protiv Hrvatske

Europski sud za ljudska prava (Drugi odjel), zasjedajući 23. svibnja 2017. godine u Vijeću u sastavu:

Işıl Karakaş, *predsjednica*,

Julia Laffranque,

Nebojša Vučinić,

Paul Lemmens,

Valeriu Griţco,

Jon Fridrik Kjølbro,

Georges Ravarani, *suci*,

i Hasan Bakırcı, *zamjenik tajnika Odjela*,

uzimajući u obzir naprijed navedeni zahtjev podnesen 20. studenoga 2012. godine,

uzimajući u obzir očitovanje koje je podnijela tužena Vlada i odgovore na očitovanje koje je podnijela podnositeljica zahtjeva, nakon vijećanja, odlučuje kako slijedi:

ČINJENICE

1. Podnositeljica zahtjeva je hrvatska državljanka koja je rođena 1962. godine. Pred Sudom ju je zastupao g. M. Samaržija, odvjetnik iz Zagreba.

2. Hrvatsku Vladu („Vlada”) zastupala je njezina zastupnica gđa Š. Stažnik.

3. Ksenija Turković, sutkinja izabrana u ime Hrvatske, povukla se iz vijeća u ovom predmetu (pravilo 28. Poslovnika Suda). Predsjednik vijeća odlučio je 3. listopada 2016. godine imenovati Georgesa Ravaranija, suca

izabranog u ime Luksemburga, za *ad hoc* suca (pravilo 29. stavak 2. točka a. Poslovnika Suda).

A. Okolnosti predmeta

4. Činjenično stanje predmeta, kako su ga iznijele stranke, može se sažeti kako slijedi:

1. Pozadina predmeta

5. Podnositeljica zahtjeva bila je redovna profesorica na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu (dalje u tekstu: „Fakultet”). Bila je glavna suurednica Hrvatskog medicinskog časopisa, međunarodnog recenziranog časopisa u vlasništvu četiriju hrvatskih medicinskih fakulteta (sveučilišta u Osijeku, Rijeci, Splitu i Zagrebu). Podnositeljica zahtjeva također je obavljala različite funkcije u različitim međunarodnim akademskim inicijativama u području medicinske znanosti.

6. Podnositeljica zahtjeva je 2001. godine, zajedno s J.K.N., bila suautorica udžbenika o anatomiji pod naslovom „Anatomija čovjeka”, koji se koristio u nastavi na Fakultetu.

2. Optužbe za plagiranje protiv podnositeljice zahtjeva i početna istraga

7. Točno neutvrđenog datuma u 2006. godini Ured dekana primio je anonimni dopis koji su potpisali „studenti Medicinskog fakulteta” navodeći da je u svojem udžbeniku o anatomiji podnositeljica zahtjeva plagirala udžbenik koji je na engleskom jeziku napisao Keith L. Moore, autor iz Sjedinjenih Američkih Država, pod naslovom „Klinički orijentirana anatomija”. Dopisu su bili priloženi primjerci relevantnih dijelova knjige podnositeljice zahtjeva i Moorea.

8. Dekan je 14. lipnja 2006. godine osnovao posebno povjerenstvo za provjeravanje optužbi protiv podnositeljice zahtjeva.

9. U izvješću od 24. listopada 2006. godine posebno povjerenstvo je utvrdilo da bi primjereniji pravni put u vezi s optužbama za plagiranje bila istraga od strane kaznenopravnih tijela, u kojoj bi ovlaštteni sudski vještak usporedio i procijenio dva teksta. Naglašavajući, međutim, kako je željelo olakšati proces, povjerenstvo je objasnilo da je nasumice uzelo i usporedilo određene dijelove dvaju tekstova (deset kratkih odlomaka i pet tablica) i utvrdilo da su identični.

10. S obzirom na izvješće posebnog povjerenstva, dekan je zatražio od Povjerenstva za znanstvenoistraživački rad (dalje u tekstu: „Povjerenstvo”) da procijeni nalaze izvješća. Povjerenstvo se sastojalo od nekoliko fakultetskih profesora, uključujući profesore M.J. i I.K.

11. Podnositeljica zahtjeva imala je dugotrajni sukob s I.K. u vezi s raznim pitanjima akademskog ponašanja i integriteta. U travnju i srpnju 2005. godine podnositeljica zahtjeva i I.K. uložili su prigovore Sudu časti Sveučilišta u Zagrebu, Medicinskog fakulteta (dalje u tekstu: „Sud časti”), iznijevši uzajamne optužbe za neprimjereno akademsko ponašanje.

12. Podnositeljica zahtjeva je 27. studenoga 2006. godine izvijestila dekana da je I.K. plagirao dijelove ranijih verzija knjige „Anatomija čovjeka” prilikom pisanja svoje knjige o anatomiji, te da su on i M.J. plagirali drugu knjigu o neuroznanostima prilikom pisanja svoje knjige o tome.

13. Povjerenstvo je 28. studenoga 2006. godine zakazalo sastanak o procjeni izvješća za 5. prosinca 2006. godine i pozvalo podnositeljicu zahtjeva da prisustvuje sastanku.

14. Podnositeljica zahtjeva je 5. prosinca 2006. godine odgovorila dopisom, tvrdeći da joj anonimno pismo nije prosljeđeno i da se pravi motiv za optužbe za plagiranje protiv nje morao promatrati u kontekstu sličnih optužbi koje je iznio stanoviti profesor, H.B., o nekom drugom članku koji je objavila sa svojim istraživačima i koje su odbijene kao neosnovane. Podnositeljica zahtjeva tvrdila je da su članovi Povjerenstva, M.J. i I.K., aktivno poduprli optužbe H.B. protiv nje, pa je stoga smatrala da se trebaju povući iz predmeta. Također je naglasila da je prijavila I.K. i M.J. dekanu radi plagiranja. Podnositeljica zahtjeva također je opširno obrazložila zašto je smatrala da su optužbe za plagiranje protiv nje neosnovane. Posebice je tvrdila da je najviše oko 10 % njezina teksta odgovaralo Mooreovoj knjizi i da se to odnosi na dobro poznate informacije koje se ne mogu drukčije navesti u različitim udžbenicima o anatomiji.

15. Dopisom od 23. travnja 2007. godine podnositeljica zahtjeva ponovila je svoje gore navedene tvrdnje, tvrdeći da su optužbe za plagiranje protiv nje bile neosnovane i da je predmetni postupak naštetio njezinu profesionalnom akademskom statusu.

16. Povjerenstvo je 2. srpnja 2007. godine iznijelo svoje stajalište o dva izvješća. Dva člana Povjerenstva prihvatila su izvješće koje je pripremio B.L. i izrazili su stajalište da vjerojatno 25 % teksta u knjizi podnositeljice zahtjeva odgovara relevantnom tekstu u Mooreovoj knjizi, bez nužnih referenci. Sedam članova Povjerenstva, uključujući M.J. i I.K., prihvatilo je izvješće koje je pripremio I.K., prema kojem su 5.182 retka teksta podnositeljice zahtjeva plagirana iz Mooreove knjige, što je odgovaralo 26,66 % ili, ovisno o načinu izračuna, 21,33 % ukupnog teksta. Osim toga, plagirane su 22 tablice, što je značilo da je 84,62 % tablica u knjizi bilo plagirano. Jedan član Povjerenstva bio je suzdržan.

3. Postupak protiv podnositeljice zahtjeva povodom optužbi za plagiranje pred fakultetskim tijelima

17. Dana 23. srpnja 2007. godine, na temelju nalaza Povjerenstva, dekanica je pokrenula postupak protiv podnositeljice zahtjeva pred Sudom časti u vezi sa sumnjom da je plagirala dijelove Mooreove knjige, čime je povrijedila članke 3., 8. i 12. Etičkog kodeksa (vidjeti odlomak 46. u nastavku). U prilog njezinim navodima, dekan je Sudu časti proslijedio nalaze Povjerenstva i primjere iz knjige podnositeljice zahtjeva i Mooreove knjige.

18. Podnositeljica zahtjeva je 29. listopada 2007. godine podnijela prigovor Povjerenstvu da je nekoliko puta zatražila pristup relevantnim dokumentima na temelju kojih su njezini nalazi bili sastavljeni, ali da nikad nije dobila odgovor. Stoga je ponovila svoj zahtjev za pristup relevantnim dokumentima.

19. Sud časti je 5. studenoga 2007. godine proslijedio dekaničin podnesak podnositeljici zahtjeva i pozvao je da odgovori na optužbe protiv nje. Podnositeljica zahtjeva je 9. studenoga 2007. godine odgovorila, tvrdeći da joj uz podnesak dekanice nisu proslijeđeni nikakvi daljnji dokazi. Negirala je optužbe za plagiranje.

20. U međuvremenu, Fakultet je zatražio izvješće od Z., sudskog tumača za engleski, u vezi sa sličnostima između tekstova u knjizi podnositeljice zahtjeva i Moorea. U izvješću od 12. listopada 2007. godine tumač je analizirao različite dijelove i aspekte dvaju tekstova i zaključio da 35-40 % prvog dijela knjige podnositeljice zahtjeva i 20-25 % drugog dijela knjige predstavljaju doslovne prijevode Mooreove knjige. Osim toga, 76 % tablica i odgovarajući tekst u prvom dijelu i 52 % u drugom dijelu knjige odgovara Mooreovoj knjizi.

21. Na raspravi pred Sudom časti održanoj 12. prosinca 2007. godine, pročitani su dopis suautorice knjige podnositeljice zahtjeva, J.K.N. Ona je u dopisu objasnila da je počela raditi s podnositeljicom zahtjeva na ažuriranju prethodnog izdanja knjige o anatomiji. Podnositeljica zahtjeva joj je dostavila rukopis i J.K.N. je shvatila da su pružene informacije bile točne i dobro predstavljene. Istaknula je da je vjerovala podnositeljici zahtjev i da se ne može smatrati odgovornom za bilo kakva pitanja koja proizlaze iz načina na koji je podnositeljica zahtjeva pripremila svoj dio knjige. Osim toga dopisa pročitani su i sažetak nalaza posebnog povjerenstva (vidjeti odlomak 9. gore). Nadalje, pročitani su i rezultati izvješća Povjerenstva (vidjeti odlomak 16. gore) i zaključni dio izvješća Z. (vidjeti odlomak 20. gore).

22. Nakon čitanja materijala u prilog optužbama protiv nje, podnositeljica zahtjeva zatražila je da joj se dostavi preslika tih dokumenata i zatražila je odgodu rasprave kako bi mogla proučiti dobivene dokaze. Sud časti odbio je njezin zahtjev na zbog toga što su relevantni dokumenti pročitani tijekom rasprave.

23. Istoga je dana Sud časti utvrdio da je podnositeljica zahtjeva počinila plagiranje i izdao joj je javnu opomenu. Sud časti smatrao je, kako je utvrđeno na temelju dokaza dobivenih i ispitanih na raspravi, da je podnositeljica zahtjeva plagirala Mooreovu knjigu u omjeru 35-40 % u prvom dijelu i 20-25 % u drugom dijelu svoje knjige. Podnositeljica zahtjeva dobila je uputu da može osporiti rješenje Suda časti pred Fakultetskim vijećem Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

24. Podnositeljica zahtjeva je 15. siječnja 2008. godine osporila odluku Suda časti pred Fakultetskim vijećem. Posebice je tvrdila da je njezino pravo na pošteno suđenje povrijeđeno zbog činjenice da nikada nije dobila relevantne dokaze protiv nje i da stoga nije bila u mogućnosti pravilno pripremiti svoj predmet. Podnositeljica zahtjeva također je tvrdila da Z. nije bio propisno ovlašteni tumač i da njezini nalazi nisu bili jasni. Osim toga, podnositeljica zahtjeva istaknula je da je prijavila M.J. i I.K. radi plagiranja. Također je smatrala da je postupak trebao biti proveden u skladu s Pravilnikom o stegovnoj odgovornosti nastavnika, suradnika i studenata Medicinskog fakulteta (vidjeti odlomke 49.-51. u nastavku; u daljnjem tekstu: „Pravilnik o stegovnoj odgovornosti”), koji je stupio na snagu prije pokretanja postupka u njezinu predmetu.

25. Fakultetsko vijeće je 29. siječnja 2008. godine odbilo prigovore podnositeljice zahtjeva. Naglasilo je da je postupak bio proveden pred Sudom časti u skladu s njegovim pravilima i da je stegovni postupak prema Pravilniku o stegovnoj odgovornosti bio zaseban, ali usporedan pravni put koji se mogao koristiti protiv zaposlenika fakulteta zbog povrede radnih dužnosti. Fakultetsko vijeće je također smatralo da je podnositeljica zahtjeva imala učinkovitu priliku sudjelovati u postupku i da je Sud časti pravilno utvrdio sve relevantne činjenice u vezi s optužbama za plagiranje. Odluku Fakultetskog vijeća potpisao je dekan.

4. Sudski postupak

26. Dana 10. ožujka 2008. godine, s obzirom da nije postojalo drugo pravno sredstvo protiv odluke Fakultetskog vijeća, podnositeljica zahtjeva podnijela je Upravnom sudu Republike Hrvatske zahtjev za zaštitu ustavom zajamčenih prava iz članka 66. Zakona o upravnim sporovima (vidjeti odlomak 57. u nastavku) navodeći, između ostalog, da je povrijeđeno njezino pravo na pošteno suđenje i poštovanje njezine časti i ugleda. Posebice je tvrdila da Sud časti nije zakonom ustanovljeni sud, budući da je postupak trebao biti proveden u skladu s Pravilnikom o stegovnoj odgovornosti. Nadalje je tvrdila da nije imala učinkovitu priliku sudjelovati u postupku i da pripremiti za predmet zbog činjenice da joj nikada nije pokazan anonimni dopis koji sadrži optužbe za plagiranje protiv nje, te da nikada nije dobila druge dokaze na kojima su se temeljili nalazi o plagiranju. Štoviše, podnositeljica zahtjeva prigovorila je da nije imala pristup relevantnom vještačkom nalazu na koje se pozivalo za njezinu u

osudu i čiji su zaključci samo pročitani na suđenju. Podnositeljica također je osporila nalaze fakultetskih tijela koji se odnose na optužbe za plagiranje.

27. U travnju 2008. godine opomena protiv podnositeljice zahtjeva bila je objavljena na javnoj oglasnoj ploči i na internetskoj stranici Fakulteta.

28. Upravni sud Republike Hrvatske je na temelju pisanih podnesaka stranaka 20. svibnja 2009. godine odbio zahtjev podnositeljice zahtjeva za zaštitu ustavom zajamčenih prava. Mjerodavni dijelovi odluke glase:

„Podnositeljica je podnijela zahtjev na temelju članka 66. Zakona o upravnim sporovima ... tvrdeći da su odlukom Fakultetskog vijeća, kojom se odbija njezina žalba i potvrđuje odluka Suda časti primjenom javne opomene za povrede članaka 3., 8. i 12. Etičkog kodeksa Fakulteta, povrijeđena [njezina] prava i slobode zajamčene Ustavom Republike Hrvatske ...

Sukladno članku 66. Zakona o upravnim sporovima ... o zahtjevu za zaštitu ustavom zajamčenog prava i slobode ..., ako je takva sloboda ili pravo povrijeđeno konačnim pojedinačnim aktom, a nije osigurana druga sudska zaštita, odlučuje [Upravni sud Republike Hrvatske] nadležan za upravne sporove odgovarajućom primjenom ovoga zakona.

U predmetu o kojem je riječ osporena odluka Fakultetskog vijeća je pojedinačni akt temeljem članka 66. navedenog zakona, te je stoga podnositeljici bilo dopušteno da pred Upravnim sudom Republike Hrvatske podnese zahtjev za zaštitu ustavom zajamčenih prava.

Podnositeljica u svojem zahtjevu najprije navodi povredu članka 5. Ustava Republike Hrvatske, tvrdeći da se u stegovnom postupku Fakultet nije pridržavao odredaba Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, Statuta Fakulteta i Pravilnika o stegovnoj odgovornosti nastavnika, suradnika i studenata.

Međutim, članak 5. Ustava Republike Hrvatske, prema dobro utvrđenoj sudskoj praksi Ustavnog suda Republike Hrvatske, ne osigurava individualna prava s obzirom da propisuje temeljna načela ustavnosti i zakonitosti ... Prema tome, budući da se navedena odredba Ustava Republike Hrvatske odnosi na opće načelo pravnog poretka Republike Hrvatske, ovaj sud smatra da ustavna prava podnositeljice u tom pogledu nisu bila i nisu mogla biti povrijeđena.

Podnositeljica se poziva na članak 14. Ustava Republike Hrvatske, navodeći da prema njoj nije jednako postupano pred zakonom ...

... [o]vaj sud je razmotrio tvrdnje podnositeljice zahtjeva iz perspektive članka 14. stavka 2. Ustava Republike Hrvatske koji jamči jednakost pred zakonom.

S obzirom na gore navedeno, ovaj sud smatra da raspoloživi materijali pokazuju da je osporena odluka bila temeljena na prihvatljivoj primjeni materijalnog prava i ustavno prihvatljivog tumačenja. S obzirom na činjenice utvrđene tijekom postupka, nadležna su tijela imala dovoljno razloga za svoje odluke, koje nisu rezultat proizvoljnog tumačenja i primjene materijalnog prava. Iz tih razloga ovaj sud ne prihvaća tvrdnje podnositeljice da se prema njoj nije postupano jednako pred zakonom kako je zajamčeno člankom 14. stavkom 2. Ustava Republike Hrvatske.

...

Nadalje, s obzirom na prigovor o povredi prava na pošteno suđenje iz članka 29. Ustava Republike Hrvatske i obzirom na činjenicu da dostupni materijali pokazuju da je Sud časti omogućio podnositeljici da sudjeluje u postupku i da ga prati, te da je bila

u mogućnosti poduzeti sve relevantne postupovne radnje i koristiti pravna sredstva, te imajući u vidu činjenicu da su osporene odluke dovoljno obrazložene i usvojene u skladu s odgovarajućim postupovnim zakonom, ovaj sud smatra da je ustavno pravo podnositeljice na pošteno suđenje nije povrijeđeno.

...

S obzirom na navedeno, osporena je odluka bila donesena u postupku koji, prema mišljenju ovog suda, nije povrijedio [ustavna] prava podnositeljice i stoga se ne može smatrati da je dotičnom odlukom povrijeđeno bilo koje zaštićeno jamstvo iz članka 35. Ustava Republike Hrvatske, odnosno poštovanje privatnog i obiteljskog života, dostojanstva, ugleda i časti. Sukladno tome, to pravo na koje se poziva podnositeljica nije povrijeđeno.”

29. Podnositeljica zahtjeva je 16. srpnja 2009. godine podnijela ustavnu tužbu Ustavnom sudu Republike Hrvatske, tvrdeći da Upravni sud Republike Hrvatske nije pravilno odlučio o njezinom prigovoru o kršenju njezinih ustavnih prava. Podnositeljica zahtjeva posebice je istaknula da odluke fakultetskim tijela o optužbama za plagiranje protiv nje nije donio zakonom ustanovljeni „sud” i da nije imala učinkovitu priliku sudjelovati u postupku s obzirom na način na koji je odgovarajuće dokaze protiv nje pribavio i upotrijebio Sud časti. Podnositeljica zahtjeva također je naglasila da je njezina osuda za plagiranje od strane Suda časti naštetila njezinoj profesionalnoj akademskoj časti i ugledu, što Upravni sud Republike Hrvatske nije uspio ispraviti.

30. Dana 6. lipnja 2012. godine Ustavni sud Republike Hrvatske, ističući da njegova funkcija nije bila da se bavi navodnim pogreškama u pravu ili činjenicama, već da preispita poštovanje ustavnih prava podnositeljice zahtjeva, odbacio je prigovore podnositeljice zahtjeva kao neosnovane, potvrdivši nalaze Upravnog suda Republike Hrvatske.

31. Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske uručena je zastupniku podnositeljice zahtjeva 5. srpnja 2012. godine.

5. Ostale mjerodavne činjenice

32. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa (dalje u tekstu: Ministarstvo) je 28. siječnja 2008. godine provelo upravni nadzor nad postupcima Fakulteta u predmetu podnositeljice zahtjeva, te je utvrdilo da donošenjem Pravilnika o stegovnoj odgovornosti Fakulteta postupak protiv podnositeljice zahtjeva povodom optužbi za plagiranje nije bi trebao biti proveden pred Sudom časti. Stoga je smatrala da postupak nije bio proveden pred zakonom ustanovljenim tijelom i da je zabranio ovrhu odluke o odgovornosti podnositeljice zahtjeva za plagiranje.

33. Fakultetsko je vijeće 29. siječnja 2008. godine donijelo autentično tumačenje Pravilnika o stegovnoj odgovornosti kojim je objasnio da svrha Pravilnika o stegovnoj odgovornosti nije ukidanje odredaba o funkcioniranju Suda časti. Također je naglasilo da su postupak pred Sudom časti i postupak na temelju Pravilnika o stegovnoj odgovornosti bili dva

odvojena paralelna postupka i da se predmet može procesuirati na bilo koji način, ovisno o prirodi nepropisnog ponašanja o kojem je riječ. To je značilo da će se povrede etike procesuirati pred Sudom časti, dok će se povrede radnih dužnosti procesuirati u skladu s Pravilnikom o stegovnoj odgovornosti. U tom kontekstu članak 9. (1.3.) Pravilnika suda časti predstavljao je poveznicu između postupka na temelju toga Pravilnika i postupka na temelju Pravilnika o stegovnoj odgovornosti (vidjeti odlomke 49.-51. u nastavku).

34. Upravni sud Republike Hrvatske je 20. svibnja 2009. godine, nakon upravne tužbe Fakulteta, ukinuo odluku Ministarstva zbog toga što je prekoračio svoje ovlasti i nadležnosti te nezakonito zadirao u autonomiju Fakulteta kako je to propisano Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, Ustavom Republike Hrvatske i sudskom praksom Ustavnog suda Republike Hrvatske. Upravni sud Republike Hrvatske objasnio je da odluka Suda časti nije predstavljala odluku koja bi podlijegala daljnjem upravnom nadzoru.

35. Sukladno dokumentima koje je podnijela podnositeljica zahtjeva, u siječnju 2013. godine utvrđeno je da nema pravo na Fulbright stipendiju zbog javne opomene koja joj je izdana povodom optužbi za plagiranje. Podnositeljica zahtjeva također je objasnila da je zbog pritiska s Fakulteta, nakon njezine osude za plagiranje, imala poteškoća u ponovnom imenovanju na poziciju redovnog profesora. Naposljetku je napustila Zagreb i sada radi na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Splitu.

B. Mjerodavno domaće pravo i praksa

1. Mjerodavno domaće pravo

A. Ustav Republike Hrvatske

36. Mjerodavne odredbe Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine” br. 56/1990, 135/1997, 8/1998, 113/2000, 124/2000, 28/2001, 41/2001, 55/2001, 76/2010, 85/2010 i 5/2014) glase kako slijedi:

Članak 5.

„U Republici Hrvatskoj zakoni moraju biti u suglasnosti s Ustavom...

Svatko je dužan držati se Ustava i zakona i poštovati pravni poredak Republike Hrvatske.”

Članak 14.

„Svatko u Republici Hrvatskoj ima prava i slobode, neovisno o njegovoj rasi, boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovini, rođenju, naobrazbi, društvenom položaju ili drugim osobinama.

Svi su pred zakonom jednaki.”

Članak 29.

„Svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično i u razumnom roku odluči o njegovim pravima i obvezama, ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela.”

Članak 35.

„Svakom se jamči štovanje i pravna zaštita njegova osobnog i obiteljskog života, dostojanstva, ugleda i časti.”

Članak 68.

„Jamči se autonomija sveučilišta.

Sveučilište samostalno odlučuje o svom ustrojstvu i djelovanju, u skladu sa zakonom.”

37. Mjerodavni dio članka 62. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske („Narodne novine” br. 99/1999, 29/2002 i 49/2002) glasi:

„Svatko može podnijeti Ustavnom sudu ustavnu tužbu ako smatra da mu je pojedinačnim aktom tijela državne vlasti, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili pravne osobe s javnim ovlastima, kojim je odlučeno o njegovim pravima i obvezama ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela, povrijeđeno ljudsko pravo ili temeljna sloboda zajamčena Ustavom, odnosno Ustavom zajamčeno pravo na lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu (u daljnjem tekstu: ustavno pravo). ...”

(b) Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju

38. Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju („Narodne novine” br. 123/2003, 198/2003, 105/2004, 174/2004, 2/2007 i 46/2007) propisuje da je jedno o glavnih načela koja uređuju visoko obrazovanje u Hrvatskoj načelo autonomije i samouprave sveučilišta (članak 2. stavak 3. točka 1.). Zapošljavanje i akademski status sveučilišnih nastavnika i drugih sveučilišnih djelatnika uređeno je u člancima 31.-46.

39. Članak 104. stavak 1. zakona propisuje da sveučilišni nastavnici i suradnici stegovno odgovaraju za povrede svojih radnih i drugih obveza iz rada i u vezi s njim, kao i zbog grubog narušavanja ugleda sveučilišta, sukladno mjerodavnom statutu sveučilišta. Stavak 2. istoga članka propisuje da se stegovno može odgovarati samo za djelo koje je u vrijeme počinjenja općim aktom visokog učilišta bilo predviđeno kao stegovno djelo i za koje je bila predviđena određena stegovna mjera. Na temelju članka 112. stavka 7., koji je bio na snazi u mjerodavnom razdoblju, zakon je propisivao da institucije u visokom obrazovanju mogu osnovati svoja etička povjerenstva i donijeti svoje etičke kodekse.

40. Članak 113. propisuje da je cjelokupno reguliranje zakonitosti aktivnosti i općih akata akademskih institucija odgovornost Ministarstva.

(c) Statut i Etički kodeks Sveučilišta u Zagrebu*(i) Statut Sveučilišta u Zagrebu*

41. Sukladno Statutu Sveučilišta u Zagrebu od 25. veljače 2005. godine, Sveučilište u Zagrebu je pravna osoba sa statusom javne ustanove (članak 2.). Statut u članku 79. stavcima 2. i 3. propisuje da Senat Sveučilišta donosi etički kodeks o profesionalnom i javnom djelovanju nastavnika i drugih zaposlenika i da osoblje stegovno odgovara za povrede radnih obveza te povrede etičkog kodeksa, sukladno ovome Statutu i propisima sastavnica Sveučilišta.

42. U članku 94. Statuta utvrđeno je da neispunjavanje zahtjeva pravila ponašanja utvrđenih Statutom ili statutima sastavnica Sveučilišta ili na njima utemeljenim propisima, kao i narušavanje ugleda Sveučilišta i njegovih zaposlenika povlači stegovnu odgovornost. Stegovne sankcije su opomena, javna opomena te otkaz ugovora o radu. Opis stegovnih djela i stegovni postupak utvrđuju se propisima Sveučilišta i njegovih sastavnica.

(ii) Etički kodeks Sveučilišta u Zagrebu

43. Etički kodeks Sveučilišta u Zagrebu od 15. svibnja 2007. godine u članku 2. propisuje da je svrha Etičkog kodeksa promicanje vrijednosti akademskog društva u cjelini. Stavak 2. istoga članka u vezi s člancima 29.-30. objašnjava da su etička povjerenstva, osnovana bilo na razini Sveučilišta ili na razini njegovih sastavnica, nadležna za davanje savjetodavnih mišljenja o općim ili posebnim pitanjima koja se odnose na usklađenost s etičkim standardima.

44. Člankom 2. stavcima 3., 4. i 5. Etičkog kodeksa nadalje se propisuje da postupci temeljem Etičkog kodeksa postoje neovisno o bilo kojem građanskom, kaznenom, upravnom ili stegovnom postupku. Međutim, ako u skladu sa Statutom povreda Etičkog kodeksa podrazumijeva i stegovnu odgovornost, relevantni propisi Sveučilišta ili Fakulteta može će morati pribaviti mišljenje od nadležnog etičkog povjerenstva. Mišljenje o kojem je riječ služi za promicanje načela utvrđenih u Etičkom kodeksu.

(d) Mjerodavni akti Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu*(i) Statut Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu*

45. Statut Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, koji je prvi put donesen 14. lipnja 2005. godine, s daljnjim izmjenama i dopunama od 27. listopada 2010. godine, u članku 130. propisuje da kršenje mjerodavnih akata Sveučilišta i Fakulteta i ponašanje kojim se narušava ugled Sveučilišta povlači stegovnu odgovornost koja se može sankcionirati opomenom, javnom opomenom ili otkazom ugovora o radu. Detaljne odredbe u tom pogledu potrebno je propisati u okviru propisa o stegovnoj odgovornosti

(članak 130.). Članak 133. propisuje da dekan predsjedava Fakultetskim vijećem.

(ii) Kodeks nastavničke etike Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

46. Konsolidirana verzija Kodeksa nastavničke etike Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, koji je Fakultetsko vijeće donijelo 29. siječnja 2008. godine i koji je, prema neosporenom podnesku Vlade, bio primjenjiv u mjerodavnom razdoblju, u članku 3. obvezivala je nastavničko osoblje Fakulteta da revno obavlja svoje zadaće i da njihov privatni život i ponašanje svjedoče o časti struke. Etički kodeks je u članku 8. naglasio pojačanu dužnu pažnju za nastavnike prilikom obavljanja njihovih dužnosti u odnosu na sam Fakultet. Članak 12. obvezao je nastavnike da zadrže pojačanu svijest o etičkim standardima u interesu svoje profesije, studenata i Fakulteta.

(iii) Poslovnik suda časti

47. Poslovnik suda časti, prvi put donesen 1997. godine, s daljnjim izmjenama i dopunama, u svojim je mjerodavnim dijelovima propisivao:

Članak 1.

„Sud časti Medicinskog fakulteta osnovan je kako bi se zaštitili proklamirani etički standardi i etički standardi navedeni u Etičkom kodeksu i drugim općim aktima kojih se nastavnici moraju pridržavati prilikom obavljanju svojih aktivnosti.”

Članak 9.

„(1) Za povredu etičkih standarda na temelju Etičkog kodeksa Sud časti može izreći sljedeće kazne: opomenu, javnu opomenu ili prijedlog za pokretanje postupka za donošenje stegovne sankcije za ozbiljne povrede radnih dužnosti.

(2) Pored opomene ili javne opomene, Sud časti može predložiti nadležnom fakultetskom tijelu da se pokrene postupak za uklanjanje nastavnika s položaja koji ima na Fakultetu.”

48. Poslovnik suda časti nadalje je propisivao posebne odredbe o sastavu i postupku pred tim sudom. Konkretno, Sud časti imao je predsjednika, dva potpredsjednika, pet punopravnih članova i njihovih zamjenika koje odabire Fakultetsko vijeće. Imao je i tajnika (članak 2.). Bilo tko od njih mogao je pokrenuti postupak pred Sudom časti, ali nije mogao djelovati na temelju anonimnih podnesaka (članak 3.). O predmetima je trebalo donijeti odluku nakon prethodne istrage i ročišta. Tuženci bi mogli imati pravnog zastupnika i postupci bi se mogli održavati u njihovom odsustvu ako to odsustvo nije bila opravdano (članci 4.-6.). Odluke Suda časti objavljene su u službenom glasilu Fakulteta (članak 10.). Žalbe protiv odluka Suda časti mogle bi se uložiti Fakultetskom vijeću, koje bi moglo poništiti prvostupanjsku presudu donošenjem vlastite presude ili bi je moglo ukinuti i vratiti predmet na ponovno ispitivanje (članak 11.).

(iv) Pravilnik o stegovnoj odgovornosti

49. Pravilnik o stegovnoj odgovornosti nastavnika, suradnika i studenata Medicinskog fakulteta, koji je 27. ožujka 2007. godine donijelo Fakultetsko vijeće i koji je stupio je na snagu 7. travnja 2007. godine propisuje odgovornost i postupak za povrede profesionalnih dužnosti i ponašanja koje ozbiljno narušava ugled Fakulteta (članak 1.). Također obvezuje nastavnike da se pridržavaju odgovarajućih etičkih standarda (članak 2.).

50. Moguće sankcije koje se mogu donijeti na temelju Pravilnika o stegovnoj odgovornosti su: opomena, javna opomena ili prijedlog za otkaz ugovora o radu. Novčana kazna može se izreći i kao pomoćna sankcija, a daljnje su sankcije predviđene radi diskriminacije i uznemiravanja (članak 17.). Postupak na temelju Pravilnika o stegovnoj odgovornosti provodi se pred povjerenstvom od tri člana (članak 36.). Žalba protiv odluke povjerenstva može se uložiti Fakultetskom vijeću, koje bi ju moglo poništiti donošenjem vlastite odluke ili bi je moglo ukinuti i vratiti predmet na ponovno ispitivanje (članci 45.-46.).

51. Mjerodavni dio prijelaznih odredaba propisuje:

Članak 75.

„Postupak pred Sudom časti Fakulteta koji je pokrenut prije stupanja na snagu ovog Pravilnika provodi se u skladu s odredbama općih akata koji su na snazi u trenutku podnošenja zahtjeva [pokretanja postupka].”

(v) Pravilnik o Etičkom povjerenstvu

52. Pravilnik o Etičkom povjerenstvu, 02-107/15-97 donesen je 31. siječnja 1997. godine, a zatim je izmijenjen i dopunjen 1. srpnja 2008. godine. Konsolidirana verzija teksta od 6. travnja 2009. godine utvrđuje daljnje relevantne etičke standarde za nastavnike i ostalo osoblje Fakulteta (članci 2.-4.). Također propisuje da će Etičko povjerenstvo Fakulteta biti nadležno za pružanje savjeta Fakultetu o pitanjima etike i da radit će na razvoju i primjeni etičkih standarda. Također može iznositi mišljenja o pitanjima etike i poštovanju odgovarajućih etičkih standarda u pojedinim slučajevima (članak 5.).

53. U prijelaznim odredbama, Pravilnikom o Etičkom povjerenstvu od 6. travnja 2009. godine ukida se sljedeće: Pravilnik o Etičkom povjerenstvu od 31. siječnja 1997. godine i 1. srpnja 2008. godine, Etički kodeks od 29. siječnja 2008. godine i Pravilnik suda časti (članak 22.). Članak 23. stavak 2. obvezuje Sud časti da obavijesti dekana i Fakultetsko vijeće o svim postupcima koji su u tijeku pred njim kako bi mogli poduzeti potrebne daljnje mjere kako je propisano u Pravilniku.

(vi) Pravila o postupanju pri optužbama za znanstveno nedolično postupanje i prijevaru u znanosti

54. Fakultetsko vijeće je 17. travnja 2007. godine donijelo Pravilnik o postupanju pri optužbama za znanstveno nedolično postupanje i prijevaru u znanosti objavljen 30. srpnja 2007. godine; pravila su stupila na snagu u kolovozu 2007. godine. Cilj ovih pravila bio je nadopuniti postojeće fakultetske propise o, *inter alia*, pitanju plagiranja i regulirati postupke za istragu takvih slučajeva. Posebice su propisivala: „ovisno o ishodu postupka, moguće je pokrenuti stegovne mjere i postupke propisane Pravilnikom suda časti, Pravilnikom [o stegovnoj odgovornosti] te drugim općim aktima Fakulteta i Sveučilišta” (odlomak II.1).

55. Što se tiče pokretanja postupka pred nadležnim tijelom u vezi s optužbama za plagiranje, ta su Pravila propisivala kako slijedi:

„... dekan će odlučiti treba li protiv tuženika poduzeti neke stegovne mjere, a ako odluči da je to potrebno, onda će predmet proslijediti Sudu časti koji treba utvrditi i predložiti koje su to mjere ... Konačnu odluku o stegovnim mjerama donosi Fakultetsko vijeće na prijedlog Suda časti.”

(e) Ostalo mjerodavno domaće pravo

(i) Zakon o državnim službenicima

56. Zakon o državnim službenicima („Narodne novine” br. 92/2005, s naknadnim izmjenama i dopunama) u članku 2. propisuje da su državni službenici osobe zaposlene u tijelima državne uprave, pravosudnim tijelima, kaznenim tijelima, stručnoj službi Hrvatskoga sabora, stručnoj službi i uredima Vlade Republike Hrvatske, stručnoj službi Ustavnog suda Republike Hrvatske, stručnoj službi pučkog pravobranitelja, stručnoj službi pravobranitelja za djecu, stručnoj službi pravobranitelja za ravnopravnost spolova, Državnom uredu za reviziju, Uredu predsjednika Republike Hrvatske i u drugim državnim tijelima.

(ii) Zakon o upravnim sporovima

57. Zakon o upravnim sporovima („Narodne novine” br. 53/1991, 9/1992 i 77/1992) koji je bio na snazi u mjerodavnom razdoblju, propisivao je kako slijedi:

Članak 39.

„(1) [Upravni] sud rješava spor, u pravilu, na podlozi činjenica koje su utvrđene u upravnom postupku.

(2) Ako sud nađe da se spor ne može raspraviti na podlozi činjenica utvrđenih u upravnom postupku zbog toga što u pogledu utvrđenih činjenica postoji proturječnost u spisima, što su [činjenice u spisima] u bitnim točkama nepotpuno utvrđene, što [upravna tijela] nisu vodila računa o pravilima postupka koja bi bila od utjecaja na rješavanje stvari, sud će osporeni upravni akt poništiti presudom. U takvu slučaju nadležni organ dužan je postupiti onako kako je u presudi određeno ...

(3) Ako bi poništenje osporenoga upravnog akta prema stavku 2. ovog člana i ponovno vođenje postupka kod nadležnog organa izazvalo za tužitelja štetu koja bi se teško mogla popraviti, ili ako je na temelju javnih isprava ili drugih dokaza u spisima predmeta očito da je činjenično stanje drugačije od onoga utvrđenog u upravnom postupku, ili ako je u istom sporu već jednom poništen upravni akt, a nadležni organ nije u potpunosti postupio po presudi, sud može i sam utvrditi činjenično stanje i na podlozi tako utvrđenoga činjeničnog stanja donijeti presudu, odnosno rješenje.”

Članak 42.

„(1) Sud rješava spor presudom.

(2) [Sud] presudom usvaja ili odbija [upravnu] tužbu kao neosnovanu. Ako se tužba uvažava, sud poništava osporeni upravni akt.

(3) Kad sud nađe da se osporeni upravni akt ima poništiti, može, ako priroda stvari to dopušta i ako podaci postupka daju pouzdanu osnovu za to, presudom riješiti upravnu stvar. Takva presuda u svemu zamjenjuje poništeni [upravni] akt.

...”

Članak 62.

„(1) Kad sud poništi [upravni] akt protiv kojega je bio pokrenut upravni spor, predmet se vraća u stanje u kojemu se nalazio prije nego što je poništeni akt donesen. Ako prema prirodi stvari koja je bila predmet spora treba mjesto poništenog upravnog akta donijeti drugi, nadležni je organ dužan donijeti ga bez odgode, a najkasnije u roku od 30 dana od dana dostave presude.

(2) Nadležni je organ pri tome vezan pravnim shvaćanjem suda i primjedbama suda u vezi s postupkom.”

Članak 63.

„(1) Ako nadležni organ nakon poništenja upravnog akta donese upravni akt protivno pravnom shvaćanju suda, ili protivno primjedbama suda u vezi s postupkom, pa tužitelj podnese novu tužbu, sud će poništiti osporeni akt i, u pravilu, sam riješiti stvar presudom. Takva presuda u svemu zamjenjuje akt nadležnog organa.

...”

Članak 66.

„O zahtjevu za zaštitu ustavom zajamčenog prava i slobode ..., ako je takva sloboda ili pravo povrijeđeno konačnim pojedinačnim aktom, a nije osigurana druga sudska zaštita, odlučuje sud nadležan za upravne sporove odgovarajućom primjenom ovoga zakona.”

58. Prema zaključku donesenom na plenarnoj sjednici sudaca Upravnog suda Republike Hrvatske održanoj 26. listopada 1987. godine, tužba protiv upravnog akta smatra se zahtjevom za sudska zaštitu u smislu članka 66. Zakona o upravnim sporovima ako iz sadržaja tužbe proizlazi da se može odnositi na povredu prava ili sloboda zajamčenih Ustavom Republike Hrvatske. U takvim slučajevima Upravni sud Republike Hrvatske nije mogao preispitati svaku povredu postupovnog ili materijalnog prava, već samo one koje predstavljaju povrede Ustavom zajamčenih prava ili sloboda

(vidjeti dodatno predmet *Majski protiv Hrvatske (br. 2)*, br. 16924/08, odlomci 35.-36., 19. srpnja 2011.).

59. Prema sudskoj praksi Upravnog suda Republike Hrvatske (presuda br. Zpa-5/2004-5 od 2. prosinca 2004. godine), zahtjevi za pružanje sudske zaštite iz članka 66. Zakona o upravnim sporovima koji moraju biti ispunjeni u cijelosti su: (a) zahtjev se mora odnositi na prava ili slobode izričito zajamčene Ustavom Republike Hrvatske, (b) ta prava ili slobode navodno su povrijeđeni konačnom odlukom koja nema obilježja upravnog akta, i (c) pravni sustav ne pruža drugi pravni put za dobivanje zadovoljštine.

2. Mjerodavna praksa

60. U svojoj odluci br. U-I-902/1999 od 4. veljače 2000. godine Ustavni sud Republike Hrvatske objasnio je da autonomni status sveučilišta obuhvaća pravo sveučilišta da utvrdi svoju unutarnju organizaciju i funkcioniranje u skladu sa zakonom.

61. Autonomija sveučilišta znači da sveučilište mora biti organizacijski i funkcionalno neovisno od svih drugih tijela i institucija u obavljanju svojih djelatnosti. Korisnici autonomnog statusa sveučilišta također su pojedinačni fakulteti i druge organizacijske jedinice unutar sveučilišta, kao i cijelo akademsko osoblje.

62. Međutim, Ustavni sud Republike Hrvatske objasnio je da postoje neizbježne granice autonomije sveučilišta koje nameću oni koji uspostavljaju, podupiru ili nadgledaju rad sveučilišta. Ta su ograničenja iznesena u zakonima i drugim propisima kojima se određuje funkcioniranje sveučilišta. Međutim, takva ograničenja ne bi trebala nerazmjerno utjecati na autonomni status sveučilišta. U tom smislu, Ustavni sud Republike Hrvatske identificirao je ključne aspekte autonomije sveučilišta koji uključuju, između ostalog, imenovanje nastavnika.

63. Za sudsku praksu Upravnog suda Republike Hrvatske i Visokog upravnog suda Republike Hrvatske o primjenjivosti jamstava poštenog suđenja u upravnim postupcima vidjeti predmet *Letinčić protiv Hrvatske*, br. 7183/11, odlomci 29.-31., 3. svibnja 2016.

C. Mjerodavni međunarodni materijali

64. U ožujku 2011. godine Europska znanstvena zaklada (ESF), kao zajednička platforma od sedamdeset osam organizacija članica iz trideset zemalja, i Udruga svih europskih akademija (ALLEA), Europska federacija nacionalnih akademija znanosti i humanističkih znanosti od pedeset i tri akademske članice u četrdeset zemalja, objavile su Europski kodeks ponašanja za istraživački integritet kao „Sporazum u cijeloj Europi o skupu načela i prioriteta za istraživačku zajednicu”.

65. Europski kodeks ponašanja za istraživački integritet objašnjava da istraživači i druge istraživačke organizacije moraju promatrati i promicati načela cjelovitosti u znanstvenim i stručnim istraživanjima. Sukladno Kodeksu, plagiranje je kršenje pravila odgovornog ponašanja. Definirano je kao prisvajanje materijala drugih ljudi bez odgovarajućeg odobrenja. Kodeks naglašava da istraživači moraju pokazati pravednost u navođenju reference i davanju priznanja za rad drugih, te da svi autori, osim ako nije drukčije navedeno, trebaju biti potpuno odgovorni za sadržaj publikacije.

66. Kodeksu je priložen Prilog I. koji sadrži preporučena načela za ispitivanje nepropisnog ponašanja u istraživanju, čiji mjerodavni tekst glasi kako slijedi:

„Integritet procesa

- Ispitivanja optužbi za nepropisno ponašanje u istraživanju moraju biti poštena, sveobuhvatna i provoditi se svrhovito, ali bez ugrožavanja točnosti, objektivnosti i temeljitosti.
- Stranke uključene u postupak moraju osigurati da im se otkriju i da se upravlja svim interesima koje imaju, a koji bi mogli predstavljati sukob interesa.
- Vodit će se detaljna i povjerljiva evidencija o svim aspektima postupka.

Ujednačenost

- Postupci za rješavanje nepropisnog ponašanja trebaju biti detaljno navedeni kako bi se osigurala transparentnost procesa i ujednačenost unutar jedne domene nadležnosti od jednog do drugog predmeta.

Pravičnost

- Istraživanje optužbi za nepropisno ponašanje u istraživanju treba se provoditi na način koji je pravedan prema svim stranama i u skladu s relevantnim zakonima.
- Osobama optuženim za nepropisno ponašanje u istraživanju moraju se dati iscrpni podaci o optužbama u pisanom obliku, te im se omogućiti pravedan proces za odgovaranje na optužbe, postavljanje pitanja, iznošenje dokaza, pozivanje svjedoka i davanje odgovora na predočene informacije.
- Dopuštanje svjedocima da ih prate ili da traže savjet i pomoć od bilo koje osobe po vlastitom odabiru.
- Treba poduzeti razmjerne mjere protiv osoba za koje se utvrdi da su se nepropisno ponašale u istraživanju.
- Svaka poduzeta radnja podlijegat će žalbi. Naravno, treba postojati tijelo koje donosi konačnu odluku.

Povjerljivost

- Postupak treba provesti što je moguće povjerljivije, kako bi zaštitilo one koji su uključeni u istragu. Potrebno je zadržati takvu povjerljivost pod uvjetom da to ne ugrožava istraživanje optužbe, zdravlje i sigurnost ili sigurnost sudionika u istraživanju.
- Gdje je to moguće, svako otkrivanje trećim stranama treba se provoditi na povjerljivoj osnovi.

- Ako organizacija i/ili njezino osoblje imaju zakonske obveze izvješćivanja trećih strana o optužbama za neprašeno ponašanje u istraživanju, te se obveze moraju ispuniti u odgovarajuće vrijeme putem ispravnih mehanizama.

Bez štetnih posljedica

- Svatko optužen za nepropisno ponašanje u istraživanju smatrati će se nevinim.
- Nitko ne smije trpjeti nepotrebnu kaznu kada ga se optuži za nepropisno ponašanje u istraživanju prije dokazivanja optužbe.
- Nitko ne smije trpjeti nikakvu kaznu zbog optuživanja za nepropisno ponašanje u istraživanju u dobroj vjeri, ali treba poduzeti mjere protiv osoba za koje se utvrdi da su iznijele optužbe u zloj vjeri.”

PRIGOVOR

67. Podnositeljica zahtjeva prigovorila je da je postupak protiv nje kao sveučilišne profesorice povodom optužbi za plagiranje bio nepravedan.

PRAVO

68. Prigovorivši da postupak protiv nje kao sveučilišne profesorice povodom optužbi za plagiranje nije bio pravedan, podnositeljica zahtjeva pozvala se na članak 6. stavak 1. Konvencije koji u mjerodavnom dijelu glasi kako slijedi:

„Pri utvrđivanju svojih prava i obveza građanske naravi ... svatko ima pravo na pravedno ... suđenje ... pred ... zakonom ustanovljenim sudom. ...”

A. Tvrdnje stranaka

69. Vlada je tvrdila da članak 6. nije bio primjenjiv na postupak protiv podnositeljice zahtjeva povodom optužbi za plagiranje. Tvrdila je da bi se članak 6. mogao primjenjivati na temelju njegove građanskopravne strane samo kada stegovni postupak pred specijaliziranim profesionalnim tijelom može dovesti do privremene suspenzije ili zabrane obavljanja profesije. Vlada je tvrdila da to nije bio slučaj u ovome predmetu. Prema njezinu mišljenju, postupak protiv podnositeljice zahtjeva nije bio stegovni postupak već određena vrsta postupka za povrede profesionalne etike, te podnositeljica zahtjeva nije riskirala suspenziju ili zabranu nastavka profesionalnih aktivnosti. Bilo je točno je da je prema Pravilniku suda časti bilo moguće predložiti pokretanje stegovnog postupka, ali to ne mora nužno značiti otkaz ugovora o radu. Štoviše, Vlada je smatrala da je za takav postupak nastupila zastara, budući da je knjiga objavljena 2001. godine.

Također je naglasila da je bilo točno da je pored javne opomene Sud časti mogao predložiti uklanjanje nastavnika s položaja na Fakultetu, ali podnositeljica zahtjeva nije bila na takvom položaju. Konačno, Vlada je smatrala da je navodna šteta za ugled i razvoj karijere podnositeljice zahtjeva spekulativna, te da u svakom slučaju nije bila dovoljna da se primjenjuje članak 6.

70. Podnositeljica zahtjeva naglasila je da je postupak protiv nje povodom optužbi za plagiranje imao sva relevantna obilježja stegovnog postupka. Suđeno joj je pred sudom koji je ispitao dokaze i izrekao sankciju vezanu uz njezine navodne povrede etičkih standarda. U tom je postupku riskirala razne sankcije, pa čak i otkaz ugovora o radu i gubitak položaja na Fakultetu. S tim u vezi podnositeljica zahtjeva istaknula je da su Vladini podnesci o mogućim sankcijama koje je riskirala bili potpuno spekulativni i neosnovani. Štoviše, podnositeljica zahtjeva naglasila je da je javna opomena za plagiranje negativno utjecala na njezinu profesionalnu i osobnu čast i dostojanstvo, te njezinu akademsku čast. To je također imalo za posljedicu različite negativne učinke na njezin daljnji razvoj karijere. Kao rezultat javne opomene za plagiranje, nije dobila Fulbright stipendiju i imala je poteškoća s ponovnim imenovanjem na poziciju redovnog profesora na Sveučilištu u Zagrebu. Zbog toga je naposljetku otišla u Split, gdje sada živi i predaje na Medicinskom fakultetu. U svakom slučaju, prema mišljenju podnositeljice zahtjeva, bilo je dobro poznato je da je profesionalna čast bila središnji koncept koji određuje funkcioniranje i uspjeh istraživača. Stoga je smatrala da je javna opomena za plagiranje bila ozbiljna sankcija koja izravno utječe na njezin položaj kao učenjaka i njezin položaj u akademskom društvu.

B. Ocjena Suda

71. Dobro utvrđena sudska praksa Suda takva je da stegovni postupci u kojima se dovodi u pitanje pravo daljnjeg obavljanja zanimanja otvaraju „*contestations*” (sporove) o građanskim pravima u smislu članka 6. stavka 1. (vidjeti, na primjer, predmete *Philis protiv Grčke* (br. 2), 27. lipnja 1997., odlomak 45., *Izvjeshća o presudama i odlukama 1997–IV*; *Gautrin i drugi protiv Francuke*, 20. svibnja 1998., odlomak 35., *Izvjeshća 1998–III*; *W.R. protiv Austrije*, br. 26602/95, odlomci 25.-31., 21. prosinca 1999.; i *Müller-Hartburg protiv Austrije*, br. 47195/06, odlomak 39., 19. veljače 2013.). Ovo je načelo primijenjeno s obzirom na postupke provedene pred različitim stručnim disciplinskim tijelima, poput onih unutar Medicinske udruge (vidjeti, na primjer, gore citirani predmet *Gautrin i drugi*, odlomak 33.), Tehnološke komore (vidjeti gore citirani predmet *Philis*, odlomak 45.) i Odvjetničke komore (vidjeti, na primjer, gore citirani predmet *Müller-Hartburg*, odlomci 39.-40.).

72. U tom kontekstu valja napomenuti i da primjenjivost članka 6. na stegovni postupak nije određena samo sankcijama koje su stvarno izrekla stručna disciplinska tijela. Ono što je važno u ovoj procjeni jesu sankcije koje je osoba riskirala u stegovnom postupku (vidjeti gore citirani predmet *W.R.*, odlomci 29.-30.).

73. Sukladno tome, u predmetu *Gautrin i drugi* (gore citiran, odlomak 33.) koji se odnosi na nekoliko medicinskih djelatnika, od kojih su neki bili samo opomenuti, prilikom ispitivanja radi li se o pravu na nastavak obavljanja liječničke prakse Sud je uzeo u obzir kazne koje bi stručna disciplinska tijela mogla izreći. Štoviše, u predmetu *Le Compte, Van Leuven i De Meyere protiv Belgije* (23. lipnja 1981., odlomak 49., Serija A br. 43), u kojem se radilo samo o privremenoj suspenziji prava na obavljanje liječničke prakse, Sud naglasio da se u „*contestations*” (sporovima) predviđenim člankom 6. stavkom 1. može raditi o stvarnom postojanju „građanskog” prava, ali isto tako i o opsegu takvog prava ili načinu na koji ga korisnik može iskoristiti.

74. U ovome predmetu Sud primjećuje da moguće sankcije koje bi Sud časti mogao izreći u skladu s člankom 9. svojeg Pravilnika jesu opomena, javna opomena, prijedlog za pokretanje postupka za donošenje stegovne sankcije za ozbiljne povrede radnih dužnosti i pomoćna sankciju koja bi upućivala na pokretanje postupka za uklanjanje nastavnika s položaja koji je imao na Fakultetu (vidjeti odlomak 47. ove presude). Ozbiljne povrede radnih dužnosti iz članka 9. podrazumijevale su mogućnost prijedloga za pokretanje postupka za otkaz ugovora o radu, kako je predviđeno u Pravilniku o stegovnoj odgovornosti (vidjeti odlomke 51. i 55. gore). Prema tome, otkaz ugovora o radu kao jedna od mogućih sankcija za podnositeljicu zahtjeva predstavljao je tek daleku mogućnost, budući da su bili potrebni daljnji postupci kako bi se otkaz ugovora o radu mogao čak i potencijalno primijeniti.

75. Sud smatra da se ta perspektiva otkaza ugovora o radu ne može izjednačiti sa situacijom u kojoj je mogućnost suspenzije prava na nastavak profesionalne djelatnosti sankcija koja se može izravno primijeniti u kontekstu stegovnog postupka (vidjeti odlomke 71.-73. gore). Sukladno tome, s tim u vezi ne može se primjenjivati članak 6. (usporediti s predmetom *Yildiz protiv Turske* (odl.), br. 65182/10, odlomak 39., 24. siječnja 2017.). S tim u vezi se napominje da rezultat postupka mora biti izravno odlučan za predmetno pravo, slabe veze ili udaljene posljedice nisu dovoljne da bi aktivirale članak 6. stavak 1. (vidjeti, na primjer, predmet *Grkokatolička župa Lupeni i drugi protiv Rumunjske* [VV], br. 76943/11, odlomak 71., ESLJP 2016 (izvadci)).

76. S obzirom na tvrdnju podnositeljice zahtjeva da je predmetni postupak utjecao na njezin profesionalni ugled, Sud primjećuje da, kako bi se mogao primjenjivati članak 6., ishod postupka mora biti odlučan za „građansko pravo”. To će biti slučaj kada ishod postupka ovisi o procjeni

neopravdanog napada i narušavanja dobrog ugleda (vidjeti, na primjer, predmet *Helmerts protiv Švedske*, 29. listopada 1991., odlomak 29., Serija A br. 212-A).

77. U ovome predmetu nije bio samo profesionalni ugled podnositeljice zahtjeva sam po sebi predmetom postupka, već pitanje je li ona plagirala dijelove svoje knjige. Pitanje dobrog ugleda bilo je tek neznatno povezano s predmetnim postupkom kao jedna od mogućih posljedica optužbi za plagiranje. Međutim, u ovome predmetu, podnositeljica zahtjeva nastavila je s obavljanjem svoje profesije kao sveučilišne nastavnice i istraživačice preuzimanjem funkcija na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Splitu. Stoga se ne može reći da je ovaj postupak znatno i ozbiljno utjecao na njezin profesionalni ugled.

78. U takvim okolnostima, i s obzirom na svoju sudsku praksu, Sud ne smatra da je članak 6. primjenjiv.

79. Slijedi da je prigovor podnositeljice zahtjeva nespojiv, *ratione materiae*, s odredbama Konvencije u smislu članka 35. stavka 3. točke a. i treba se odbaciti u skladu s člankom 35. stavkom 4. Konvencije.

Iz tih razloga, Sud, odlukom većine,

proglašava zahtjev nedopuštenim.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku 15. lipnja 2017. godine.

Hasan Bakırcı
Zamjenik tajnika

Işıl Karakaş
Predsjednica